

Keskustan puoluevaltuusto Kalajoella 23.11.2019

Keskustan puheenjohtaja Katri Kulmuni

Ilmastokeskustelussa ei kannata olla sinisilmäinen, vaan sinivalkoinen

(muutosvarauksin)

Hyvät puoluevaltuuston jäsenet, aatesisaret ja -veljet,

”Tulevaisuus ei ole entisensä.” Minusta tässä sanonnassa on sekä Suomelle että Keskustalle nyt sopiva viisaus. Vanhan lumous on rohjettava rikkoa, jotta tämä maa ja tämä puolue pärjäävät.

En usko uudistamiseen uudistamisen vuoksi. Peräänkuulutan etukenoa huomiseen siksi, että muutos ei kysy lupaa. Se tulee.

Hallitsemattomana se hajottaa yhteiskuntaa sekä vie ihmisiä ja maan eri osia entistä kauemmas toisistaan. Hallittuna se luo toivon näköaloja tasa-arvoisesti kaikille suomalaisille ja koko Suomeen.

Tämä on Keskustan tärkeä tehtävä. Onko meistä siihen? Vai vedämmekö peiton korviin ajatellen, että kaukana kavala maailma?

Puolueen puheenjohtajana minulle ainoa vaihtoehto on mennä eteenpäin. Näen, että uudessa tilanteessa on ajateltava ja toimittava uudella tavalla.

On laitettava päähän sellaiset klasit, joilla tunnistamme tulevaisuudesta mahdollisuudet. Sitten niitä kohti on paineltava porukalla. Vain se tekee oikeutta Suomelle ja Keskustalle.

Hyvät kuulijat,

Uskon, että kestävä uusi rakentuu koetellun vanhan päälle.

Kyllä tätä maata kantavat myös tästä eteenpäin suomalainen sisu ja sydän. Samasta yrittämisen ja välittämisen omintakeisesta ja ainutkertaisesta yhdistelmästä myös Keskusta on yli sata vuotta sitten syntynyt.

Me emme tulevaisuudessakaan sovi vasemmisto-oikeisto-jakolinjalle, eikä sovi muuten suomalaisetkaan.

Entä kun jakolinjat kulkevat yhä enemmän muissa kuin asia-asioissa? Miten toimimme, kun alaa valtaavat äärilaitojen ehdottomuus ja henki siitä, että joko olet meidän puolellamme tai meitä vastaan?

Minusta Keskustaa on turha yrittää mahduttaa näillekään jakolinjoille. Maailma ei ole mustavalkoinen. Suomalainen, keskustalainen ratkaisu on aina löytynyt sovitellen ja yhteistyössä, keskinäisen luottamuksen kautta. Tämä on vahvuutemme.

Keskustalaiset on isänmaallista porukkaa ja samalla kansainvälisiä. Nimittäin Suomen asioiden hoitaminen onnistuu vain yhteistyöllä. Siksi laitojen ”rajat kiinni vai rajat auki” on lähtökohtaisesti kertakaikkisen väärä ja tosiasiallisesti mahdoton valinta Suomen kaltaiselle maalle.

Pystypäin Keskusta pitää kiinni, suomalaisista perusarvoista ja perinteistä. Se ei estä meitä samalla toimimasta vähemmistöjen oikeuksien puolesta ja uudistamasta yhteiskuntaa. Samaa juurevaa

arkijärkeä uskon löytyvän suomalaisten hiljaisen, maltillisen enemmistön, ihan tavallisten ihmisten keittiönpöytien äärestä läpi tämän maan.

Keskustan puheenjohtajana esitän myös näihin kysymyksiin puolueemme näkemyksen, vaikka se ei äärilaitoja miellyttäisikään.

On korkea aika tuoda kuuluviin niiden ääni, jotka eivät huuda kovimmin. Peräänkuulutan suvaitsevaisuutta. Vapaaseen yhteiskuntaan kuuluvat erilaiset mielipiteet ja oikeus tuoda niitä julki. Kukin puolue hakee sitten näkemyksilleen kannatuksen vaaleissa.

Hyvät keskustalaiset,

Vastakkainasettelun nurjimpia puolia ovat edistyksen tukahtuminen ja se, että yhteiset, kaikkia suomalaisia ja koko maata koskevat ongelmat jäävät riitelyn varjoon. Siihen Suomella ei ole varaa.

Keskusta on vaihtoehto, äärilaitojen ryskyttäjille. Kun he repivät, me laskemme kymmeneen ja puhaltellemme. Kun he erottavat ihmisiä, me kohtaamme jokainen.

Lopulta suomalaiset ovat kuitenkin samalla puolella. Siksi Keskusta laittaa voimavaransa todellisten isojen yhteiskunnallisten epäkohtien, oikeiden ongelmien ratkaisemiseen. Ne koskettavat ihmisiä henkilökohtaisista ominaisuuksista riippumatta niin kaupungeissa, taajamissa kuin maaseudulla.

Uskon myös, että vielä tulee aika, jolloin aivan tavallisten ihmisten arkisten asioiden hoitaminen nousee arvoonsa. Niitä nimittäin tässä maassa riittää hoidettavaksi työttömyydestä, syrjäytymisestä, lääkärijonoista, vanhusten yksinäisyydestä, kuoppaisista teistä ja lapsiperheköyhyydestä alkaen.

Keskusta haluaa poistaa lapsiperheköyhyyden Suomesta. Se ei onnistu hetkessä, mutta se on ainoa oikea tavoite. Siksi Keskusta esittää, että syntyvyyden vähenemisestä koituvat "säästöt" lapsilisiin kohdistetaan tulevaisuudessa lyhentämättömänä lapsilisien korottamiseen.

Kysyimme Keskustan nettisivujen viikon kysymyksessä tällä viikolla, miten lapsilisien korotukset tulisi kohdistaa. Eniten kannatusta sai vaihtoehto: pienituloisimmille perheille. Minusta tämä kertoo osaltaan, mitä köyhän asia Keskustalle on.

Viime viikon eduskuntakeskustelussa rohkaisevaa oli SDP:n myönteinen suhtautuminen esitykseen. Kiitos etenkin pääministeri Antti Rinteelle kannustavista kommentteista. Toivottavasti saamme aikaan yhteisen näkemyksen kaikkien puolueiden kesken yli hallitus-oppositiorajan.

Hyvät puoluevaltuuston jäsenet,

Politiikka on lopulta tahtomista. Vain tahtomalla ihmisten arki tehdään paremmaksi. Vain tahtomalla Suomesta tehdään tasa-arvoisempi ja oikeudenmukaisempi yhteiskunta jokaiselle kautta maan. Me ajattelemme, että talous on tässä väline. Yrittäminen ja työnteko mahdollistavat huolenpidon jokaisesta perheen pienimmistä, ikäihmisistä, lähimmäisistä, joiden omat voimat eivät kannu.

Suomen talous on paremmassa kunnossa kuin neljä-viisi vuotta sitten. Korjattavaa kuitenkin riittää ja on aika katsoa lukujen taakse.

Jotain on edelleen pielessä, kun yli kaksisataatuhatta suomalaista on yhä työttömyyden ikeessä ja vielä enemmän kokonaan työelämän ulkopuolella. Samaan aikaan monella työntekijällä elämä tuntuu käsistä lipuvalta saippuapalalta.

Kansainvälisen talouseliitin äänitorvet Financial Times ja The Economist ovat julistaneet kapitalismin olevan rikki. Lehdet ovat viimein tehneet saman johtopäätöksen kuin valtioneuvos Johannes Virolainen jo seitsemänkymmentä vuotta sitten, kun hän kaukonäköisesti kiteytti: *"Kapitalismi on markkinatalouden rappeutunut muoto."*

Kun minän rinnalta on tippunut pois me – yhteisvastuu -, on kuljettu pahasti pieleen. Tällainen kapitalismi ruokkii eriarvoisuutta ja osattomuutta. Myös monesta suomalaisesta tuntuu, että rikkaat rikastuvat, köyhät köyhtyvät ja tavalliset, kovaa työtä tekevät ihmiset maksavat.

Hyvät keskustalaiset,

Myös taloudessa tarvitaan kolmas tie, joka on vaihtoehto kylmälle, yhteisvastuun ja ihmisen unohtavalle kapitalismille tai sille sosialismin pakkovallalle. Ja minä 90-luvun lapsi, kun todella luulin jo sosialismin kuolleen.

Keskusta haluaa tarjota myös talouspolitiikkaan kestävän vaihtoehdon, semmoisen, joka sopii avoimeen talouteen, moderniin työelämään sekä antaa tilaa yrittäjyydelle ja reilulle kilpailulle.

*Tarvitaan uuden ajan **työn ja toivon sopimus**, joka korjaa taloutamme.*

Ihminen on nostettava talouspolitiikassa kuskin paikalle ja keskiöön. Kilpailukyky- ja välttämättömyys tarvitsevat myös muita hyveitä rinnalleen. Onnistumista pitää mitata myös sillä, miten edistämme onnellisuutta ja osallisuutta, vahvistamme yhteiskunnan tasa-arvoa, löydämme tasapainon ympäristön kanssa ja turvaamme suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan tulevaisuuden.

Haluan, että Keskusta toimii foorumina keskustelulle uuden ajan talouspolitiikasta ja uusien ajatusten löytämiselle. Keskusta rakentaa seuraavan vuosikymmen kestävän talouden ja työn linjan. Siksi teemme laajaa osallistavaa ohjelmatyötä, isolla joukolla. Kutsumme työhön niin keskustalaiset kuin Keskustaan uteliaasti suhtautuvat suomalaiset. Järjestään niin, että kaikki voivat päästä sanomaan asiansa ja esittämään ratkaisunsa tulevaisuuden työelämän ja paremman työllisyyden puolesta.

Hyvät ystävät,

Ihmisten elämäntilanteet ovat erilaisia ja kaikkiin niihin on pystyttävä vastaamaan:

Ensiksi: Myös työelämän täytyy olla osallistavaa. Tekniikka ja uudet tavat työskennellä muuttavat arkea jatkuvasti. Yhä useampi työllistää itse itsensä tai toimii sekä yrittäjänä että palkansaajana. Onko työelämän sääntely ajan tasalla ja huomioiko se teknologian ja etätyön tarpeet? Kannustaako se tarjoamaan ja ottamaan vastaan työtä? Mahdollistaako se myös pienten yritysten menestymisen? Mahdollistetaanko työssä jaksaminen ja työhyvinvointi?

Toiseksi: Reilu kilpailu. Toisinaan uuden ajan talousjätit ovat valtioita vahvempia. Terveen ja reilun kilpailun edistäminen on suomalaisten etu. Terve ja reilu kilpailu turvaa vaihtoehdot ja on myös yrittäjyyden henkivakuutus. Yhteiskunta on sitä luovempi ja vakaampi, mitä vähemmän olemme yksittäisten suurten toimijoiden varassa. Toimivan kilpailun edistäminen pitää ottaa ohjenuoraksi niin kansallisesti kuin kansainvälisesti.

Kolmanneksi: Sopiva valtio, suuri kansalaisyhteiskunta. Tarvitsemme sopivan vahvaa valtiota, mutta emme kaikilla sektoreilla. Esimerkiksi uusien teknologioiden käyttöönotto ja markkinoiden luominen edellyttävät valtion vahvaa roolia. Kaikkeen valtion rahkeita ei kuitenkaan tarvita eivätkä ne kaikkeen myöskään riitä. On mietittävä, missä on syytä valjastaa yritykset ja kansalaisyhteiskunta nykyistä vahvemmin palvelemaan yhteiskuntaa ja myös tuottamaan julkisia palveluita.

Neljänneksi: Osallistava kasvu ja yrittäjyys. Yritysten menestys on työntekijöiden ja koko kansan yhteinen etu. Uskon, että moni työttömäksi jäänyt olisi hyvinkin valmis siihen, että korkeamman

työttömyysturvan vastineeksi, voisi töitä hakea, vaikka vähän kauempaakin. Ja ne sadat tuhannet yksinyrittäjät, parturikampaajat ja kirvesmiehet heidänkin täytyy pärjätä niin sairastuessaan kuin eläkkeellä.

Viidenneksi: Meidän pitää pystyä päättämään paikallisesti, yrityksissä, lähellä ihmistä. Tämä desentralismin perusperiaate sopii myös työelämään. Työpaikkojen tarpeet tiedetään paremmin työpaikoille kuin kaukana kabineteissa. Paikallisen sopimisen lisääminen on paitsi työllisyys- myös aluepolitiikkaa. Näin yrityksillämme ja niiden työntekijöillä on nykyistä joustavimmat mahdollisuudet pärjätä kilpailussa ja työllistää enemmän.

Kuudenneksi: Uusi yrittäjäyys. Tällä viikolla olen ihastellut nuoria yrittäjiä Slush-tapahtumassa. Monet nuoren polven yrittäjät ovat luonteeltaan paitsi yrittäjiä myös maailmanparantajia. Heidän liikeideana on useimmiten myös jonkun yhteiskunnallisen ongelman ratkaiseminen. Tällaista me tarvitsemme lisää.

Keskustalla on pitkät perinteet osuustoiminnasta, jossa bisnes ja kestävät arvot on sovitettu yhteen. Osuustoiminnan arvot on nostettava vahvemmin taloudellisen toiminnan keskiöön.

Hyvät puoluevaltuuston jäsenet,

viime aikojen ilmastokeskustelu on saanut minut pohtimaan, milloin tämä ratkaisukeskeinen kansa vaipui sellaiseen epätoivoon, ettei keinoja suurtenkin ongelmien selättämiseksi olisi. Jos todella haluamme ratkaista ilmastonmuutoksen, paras keino siihen on tehdä lujasti töitä. Tavoittaa 75% työllisyysaste ja enemmänkin, koska vain sitä kautta on meillä varaa tehdä niitä uusia ja edistyksellisiä toimia. Keskusta haluaa olla nimenomaan ilmastonmuutoksen ratkaisija.

Olen pohtinut, kuka tässä maassa pitää ääntä niistä tavallisista ilmastoteoista, joita ihmiset tekee joka päivä, arkisia tekoja, toivonsa säilyttäen, mutta ei näistä pidetä meteliä. Koska tässä maassa on tavallisilla säästeliäillä ihmisillä ollut varaa törsätä? Arkijärkikin jo meitä ajaa kierrättämään.

Olisiko tässäkin ääripäiden välissä sijaa sittenkin myös kolmannelle tielle, jonka ainespuut ovat asioiden ratkaisu, ei utopia, ei pelottelu, vaan yrittäjähenkinen käytännönläheinen toiminta silloin, kun aika on? Uskoa elämään ja toivoa nuorille.

Urho Kekkonen kirjoitti aikanaan pamfletin "Onko maallamme malttia vaurastua?". Hän uskoi, että pieni kansakunta pärjää, kun saamme valjastettua koko kansakunnan voimavarat etelästä pohjoiseen luomaan työtä ja hyvinvointia yhteiskuntaan.

Vahvan aluepolitiikan aikakausi näki päivänvalon.

Onko maallamme malttia vaurastua nyt, kun Suomella korkean osaamisen maana olisi tarjota työkaluja ja ratkaisuja luonnon ja ilmaston pelastamiseksi?

Hyvät ystävät: KYLLÄ ON.

Ilmastokeskustelussa ei kannata olla sinisilmäinen, vaan sinivalkoinen.

Keskusta haluaa olla luomassa toivoa, näköaloja ja ratkaisuja ilmastoahdistukseen:

1. Pidetään huolta, että kansainvälisellä yhteistyöllä suurimmat saastuttajat kantavat myös vastuuta.
2. Korvaamme saastuttavat fossiiliset polttoaineet kotimaisilla uusiutuvilla
3. Otetaan käyttöön paras ja uusin tekniikkaa
4. Mahdollistetaan tämä yrittäjyydellä

5. Perustamme päätökset monipuoliseen tutkittuun tietoon

ja vielä aivan keskeisenä:

Alueelliseen ja sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen

Hyvät ystävät,

*Tämän toteutumiseksi Suomi tarvitsee oman **vihreän teollisuuden ohjelman**.*

On aivan turha keskustella siitä, mitä ihminen syö, kun hiilineutraalisuuden ratkaisee teollisuus.

Siksi keskusta esittää, että valtion tulee olla osarahoittajana kaikissa niissä merkittävässä investoinneissa, joilla saadaan tehokkaasti vähennettyä päästöjä Suomessa ja edistettyä uuden teknologian käyttöönottoa täällä. Me haluamme pitää paitsi tehtaat ja työpaikat täällä, mutta ennen kaikkea myös luoda niitä lisää Suomeen.

Suomi voi näyttää suuntaa uusiutuvalla energialla, älykkäillä sähköverkoilla, sähkön varastoinnilla tai päästöttömällä teräksellä. Tehdä sen kaiken täällä & myydä sen maailmalle.

Suomi tarvitsee seuraavana vuosikymmenenä miljardien investoinnit, jotta tavoitteet vähähiilisydessä ja päästöttömyydessä toteutuvat. Keskusta näkee, että valtio voi ilmastopolitiikassa antaa tärkeän "alkusysäyksen" kehitykselle, jossa suomalainen teollisuus näyttää suuntaa muulle maailmalle ja saa myös sitä kautta kestävästä kilpailuetua.

Tähän työhön voidaan luoda "kansallinen ilmastorahasto", jonka pohjana toimii valtion omaisuus ja johon myös kansalaisille tarjotaan mahdollisuus sijoittaa ja näin välillisesti tehdä konkreettinen ilmastoteko paikallisesti kansainvälisellä vaikutuksella.

Ei voi olla niin, että valtio vain asettaa rajat ja pahimmillaan ajaa yritykset ulkomaille - sinne missä asiat ovat huomattavasti nopeammin kuin meillä, vaan valtion täytyy mahdollistaa muutos täällä.

Korkeamman työllisyyden ja ilmastomuutoksen torjumisen välillä on kohtalonyhteys. Jos ei ole työtä, ei ole varaa panostaa edistykseen, jos ei ole edistystä ei ole työtä.

Ilmastopolitiikka on mitä suurimmassa määrin myös aluepolitiikkaa. Valtio ei saa jakaa alueita voittajiin ja häviäjiin. Fakta on, että merkittävä osa viennistä elävän Suomen hyvinvoinnista luodaan isoimpien kaupunkien ulkopuolella: metalli- ja konepajoissa, sahoissa ja paperitehtaissa.

Oikeudentajuun ei iske se, että vieläpä juuri ne alueet, joissa hiilinielut ja hiilivarastot ovat kaikkein vahvimmat, joutuisivat pelkän maksajan rooliin. Miksi julkisessa keskustelussa tarjotaan syyllisen viittaa juuri heille, jotka viime kädessä hiilinieluja kasvattavat, meidän tavallisten pulliaisten kulutettavaksi. Metsänomistajia, maanviljelijöitä.

Hyvät keskustalaiset,

loppuun vielä pari sanaa hallituksesta.

Liikkeemme sisällä käydään paljon keskustelua sopivista hallituskumppaneista. Viime kaudella oli kovaa kaipuuta punamultaan. Kevään jälkeen on herännyt huoli Sipilän hallituksen perinnön haaskaamisesta. Kertooko kipuilu siitä, että määrittelemme itsemme ulkopäin?

Ratkaisuksi ei riitä vuoroin vasemmiston tai oikeiston perään huutaminen. Keskustan ei pidä kuikuilla oikealle eikä vasemmalle. Keskustan paikka on edessä, keskellä. Keskusta tekee arvojensa mukaista politiikkaa hallituspohjasta riippumatta edessä & keskellä.

Tämä hallitus nojaa tavoitteissaan viime sijassa kahteen asiaan: vahvaan työllisyyteen ja vastuulliseen ilmastopolitiikkaan.

Keskusta näkee, että näistä tavoitteista toinen ei voi toteuta ilman toista. Ei ole kestävää työllisyyspolitiikkaa, jos me emme pidä huolta ympäristöstämme. Toisaalta emme pysty tekemään taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävää ilmastopolitiikkaa, mikäli me emme saa turvattua yhä useammalle suomalaiselle toimeentuloa. Siksi keskustan vaihtoehto – **järkivihreän toivon tie**– on sekä talous- että ympäristöpolitiikkaa.

Hyvät keskustalaiset, naiset ja miehet,

Suomi voi kohdata joko yhdessä tai erikseen kaiken sen, mitä tulevaisuus eteemme tuo. Keskustan vaihtoehto on yhdessä. Siihen kuuluu, että palautamme toisia arvostavan keskustelun kunniaan tässä maassa ja tässä puolueessa. Eri mieltäkin saa olla, jotta sen kautta saada aikaan yhteisymmärrys – myös niistä asioista, jotka ihmisiä jakavat, mutta myös niistä jotka kuitenkin viime kädessä koskettavat meitä kaikkia.

Ministeri Seppo Kääriäinen on viisaasti sanonut, että on rakennettava Suomea, jonka jokainen voi kokea omakseen niin asia- kuin arvopsyillä. Tämän keskustelun aloitamme tästä kokouksesta ja käymme sitä tulevina kuukausina puolueen sisällä ja suomalaisten kanssa kautta maan. Huomioimme näkemykset rakentaessamme uudistusohjelmaamme Vantaan puoluekokouksen päätettäväksi ensi kesänä.

Muutos aina pelottaa, mutta: **ole muutos, jota etsit.**

Pidetään mielessä kirjailija Eeva Kilven viisaat sanat: ”Elämä on arvaamatonta. Koska tahansa voi tapahtua jotain hyvää.”

Kiitos.